

РЕШЕНИЕ

№ 3538

гр. София, 03.07.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 41 състав,
в публично заседание на 18.06.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Луиза Христова

при участието на секретаря Мариана Велева и при участието на прокурора Първолета Станчева, като разгледа дело номер **3341** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от АПК. Образувано е по искова молба от [фирма], със седалище в [населено място], чрез адв. К., срещу Комисия за защита на потребителите, с искане да му бъде присъдено обезщетение в размер на 700 лв. имуществени вреди, претърпени от него вследствие на отменено наказателно постановление № К-11628 от 06.03.2018г., издадено от директор на Регионална дирекция към ГД „Контрол на пазара“ при КЗП. Имуствените вреди се състоят в разноски по водене на делото и представляват възнаграждение за адвокат пред въззивната и касационната инстанции. Искът е съединен и с претенция за лихва върху посочената сума за периода от 02.07.2019г., когато ответникът е поканен доброволно да възстанови сумата, до окончателното ѝ изплащане. Претендират се разноски по списък.

Ответникът - Комисия за защита на потребителите, редовно призована, не се представлява и не изразява становище по иска.

Прокурорът от Софийска градска прокуратура дава заключение за основателност на исковата претенция и смята, че същата трябва да бъде уважена.

Съдът като обсъди доказателствата по делото, намира за установено следното от фактическа страна:

С наказателно постановление № К-11628 от 06.03.2018., издадено от директора на Регионална дирекция С. към главна дирекция „Контрол на пазара“ при КЗП, на ищеца в настоящото производство е наложена имуществена санкция в размер на 500 лв. за

нарушение на чл. 113, ал.2 от Закона за защита на потребителите (ЗЗП), състоящо се в непривеждане на потребителска стока в съответствие с договора за продажба в рамките на един месец от предявяването на рекламацията от потребителя. Това постановление е отменено с решение № 10229 от 14.01.2019г. на СРС, 129 състав по НАХД № 9903/2018г., поради извършени процесуални нарушения – непредявяване на АУАН на единия от двамата управители на дружеството, които го управляват заедно, както и нарушения на материалния закон – липса на доказателства за несъответствие на стоката с договора за продажба. Решението на СРС е оставено в сила с решение № 3665 от 30.05.2019г.(по КАХД № 2779/2019г. на АССГ, V кас. състав.

От приложената към настоящото дело административно-наказателна преписка е видно, че пред въззивната инстанция ищецът е представляван от адв. К.. Същата е подписала въззивната жалба, участвала е в съдебните заседания на 11.09.2018г. и 05.11.2018г. в качеството ѝ на пълномощник на ищеца по представено пълномощно на л. 8. На л.9 е приложен екземпляр под индиго на договор за правна защита и съдействие от 10.05.2015г., в който за изготвяне на жалба и процесуално представителство по е уговорено и платено адвокатско възнаграждение в размер на 400лв. Точният номер на делото не е посочен, тъй като жалбата е подадена по-късно – на 15.05.2018г. и към момента на подписване на договора за правна защита номерът на дело не е съществувал. Пред касационната инстанция адв. К. е подписала отговор на касационната жалба и е представлявала ищеца в съдебно заседание на 03.05.2019г. В касационното дело на л.19 е приложен договор за правна защита, в който за процесуална защита по адм. дело № 2779/2019г. на АССГ, V кас. състав е уговорено и платено в брой адвокатско възнаграждение в размер на 300лв. След влизане в сила на въззивното съдебно решение, ищецът е отправил покана до КЗП да му плати доброволно сумата от 700лв. адвокатско възнаграждение, платено за процесуално представителство пред две съдебни инстанции. Поканата е получена и заведена в КЗП с № Ц-03-4872 от 02.07.2019г. Няма данни претендираната сума да е изплатена доброволно. Исковата молба е подадена на 05.11.2019г.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи: Искът е предявен срещу надлежен ответник по смисъла на чл. 205 АПК, тъй като осъществяването на контрол по прилагането на ЗЗП се осъществява от Комисия за защита на потребителите (чл. 191, ал.1 от ЗЗП) - юридическо лице на бюджетна издръжка към министъра на икономиката съгласно чл.165, ал.1 от ЗЗП. Налице е отменено наказателно постановление, от което се твърди, че произтичат вредите. Искът е основателен по следните съображения:

Съгласно чл.203 АПК, гражданите и юридическите лица могат да предявят иски за обезщетение за вреди, причинени от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица. Исковата защита е по чл.1 ал.1 от ЗОДОВ. Фактическият състав на този текст изисква наличието на следните елементи: незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата или общината, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред, като в случай на незаконосъобразно действие, същото би могло да бъде констатирано и в производството по обезщетението; вреда от такъв административен акт и причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат. При липсата на който и да е от тези елементи, отговорността по чл.1 ал.1 от ЗОДОВ не може да бъде реализирана.

Исковата претенция следва да се квалифицира като такава по чл. 1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди/ЗОДОВ/. При осъществяване на предоставените административнонаказателни правомощия по конкретен закон, органът не действа като разследващ орган, орган на прокуратурата или съда, а като административнонаказващ орган. Дори да се приеме, че издаването на наказателно постановление е нетипична административна дейност, то тя се осъществява от административен орган в изпълнение на нормативно възложени му правомощия, а не от създаден със закон разследващ или правораздавателен орган. Поради това отговорността на държавата за вреди, нанесени от незаконосъобразни наказателни постановления, е извън уредените хипотези в чл. 2, ал. 1, т. 1 – 7 от ЗОДОВ, в които на основание ал. 2 на чл. 2 искът се разглежда по реда, установен в Гражданския процесуален кодекс. С чл. 8, ал. 1 от ЗОДОВ изрично е изключена възможността обезщетението за вреди, причинени при условията на чл. 1, ал. 1, да се търси по общия ред. На основание чл. 203 от АПК исковете за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, се разглеждат по реда на глава единадесета „Производства за обезщетения“. В този смисъл е и **ТЪЛКУВАТЕЛНО ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 2 ОТ 19.05.2015 Г. ПО ТЪЛК. Д. № 2/2014 Г., ОСК НА ГК НА ВКС И I И II КОЛЕГИЯ НА ВАС.**

Според тълкувателно постановление по т. 1 по ТД 2/2014 на Общото събрание на колегиите на ВАС и Гражданската колегия на ВКС, видът на акта, определя според критериите в АПК /т.е. индивидуален, общ или нормативен/ не е определящ за това дали вредите от наказателните постановления да се търсят по реда на ЗОДОВ. ЗОДОВ е приложим за вреди от отменени наказателни постановления, тъй като нормата на чл. 1 от закона изобщо не поставя изисквания какъв да е отмененият акт, стига той да е незаконосъобразен, да е акт на държавен или общински орган и да е резултат от административна дейност. Налагането на административни наказания от органите на администрацията за извършени административни нарушения е санкционираща управленска дейност, израз на държавната наказателна репресия. Тя се определя като форма на административна (изпълнителна) дейност както въз основа на властническия метод на правно регулиране, прилаган от административнонаказващите органи, така и с оглед административната правосубектност на последните. Независимо, че наказателното постановление не е административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 1 от АПК, определящо обстоятелство за правното основание на иска за обезщетение за вреди от незаконосъобразните наказателни постановления като такъв по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ е, че той е издаден от административен орган, представлява властнически акт на органите на администрацията, въпреки че поражда наказателноправни последици. Неговото издаване е резултат от изпълнение на нормативно възложени задължения, от упражняване на административна правосубектност, което по своето съдържание представлява изпълнение на административна дейност. Административната дейност е изпълнителна дейност и наред със съдебната и законодателната дейности, е основна проява на държавната власт. Дейността по налагане на административните наказания, свързана с издаване на наказателно постановление, както и извършените в нейните рамки действия или бездействия, се отличава от правозащитната дейност, вредите от която подлежат на обезщетение по реда на чл. 2 от ЗОДОВ, именно по упражнената от административните органи в този конкретен случай изпълнителна /административна/

функция в рамките на държавната власт. Административният характер на дейността по издаване на наказателните постановления, както и на действията или бездействията по налагане на административните наказания, при или по повод на която са причинени вреди на гражданите или юридическите лица, определя правното основание на иска за вреди от незаконосъобразните наказателни постановления, действия или бездействия като такова по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Следователно налице е първата предпоставка за реализиране на отговорността по ЗОДОВ: отменен по съответния ред акт, приравнен на административен акт.

Налице е и втората предпоставка – причинени на ищеца имуществени вреди. Настоящият съдебен състав възприема тезата на ищеца, че са му причинени имуществени вреди, изразяващи се в разноски за процесуално представителство от адвокат, направени пред въззивната и касационната инстанции при обжалване на наказателното постановление. Доказано е заплащане на адвокатско възнаграждение за осъществено процесуално представителство, отразено в приложените договори за правна защита и съдействие. Това плащане, след като е предизвикало имуществено разместване в отрицателна посока за ищеца, представлява имуществена вреда за него. В производството по разглеждане на жалби срещу наказателни постановления по реда на чл.59 и сл. от ЗАНН, при субсидиарно прилагане на НПК, когато наказателното постановление е отменено, не се присъждаха разноски в полза на нарушителя. С ДВ, бр. 94 от 29.11.2019г. е изменен чл.63 от ЗАНН, като е дадена такава възможност занапред. За направените до този момент разноски обаче по вече приключили дела е липсвала процесуална възможност да се упражни претенция за възстановяването им в административно-наказателното производство на лицето, санкционирано неоправдано с административно наказание. Поради това направените от него разноски за правна помощ в хода на това производство, приключило с отмяна на наказателното постановление, представляват имуществена вреда, която не му е възстановена в рамките на това производство.

Налице е и причинно следствена връзка между претърпените вреди и отмененото наказателно постановление, с оглед на което е налице и основание по чл.1 и чл. 4 от ЗОДОВ да бъде ангажирана отговорността на държавата за претърпените от ищеца имуществени вреди. Причинна връзка е налице не само когато деянието причинява непосредствено вредата, а и когато създава условията, реалната възможност от увреждане и тази реална възможност е превърната в действителност по друга причина. В случая е налице именно такава връзка. Действително съгласно чл.25 от Закона за адвокатурата адвокатът представлява своя клиент въз основа на писмено пълномощно, като е длъжен да защитава правата и законните интереси на клиента си по най-добрия начин. Това, че заплатеното възнаграждение почива на договорно основание /чл.40, ал.2 от ЗА/ в случая представеният договор за правна защита и съдействие, който по своя характер е договор за поръчка, не разкъсва пряката причинна връзка. Договорът има за единствено свое фактическо основание процесуално представителство и защита при обжалване на посоченото по-горе наказателно постановление. Ангажирането на адвокат за правна защита при обжалване пред съда на наказателно постановление е израз на нормалната грижа на санкционираното лице за собствените му права и законни интереси, които то счита за накърнени, а възнаграждението за този адвокат е императивно дължимо на основание чл.36 от Закона за адвокатурата, като същото следва да се уговори именно с договор. След като ищецът има право на адвокатска защита при оспорването на издадено

срещу него наказателно постановление и същевременно дължи възнаграждение за нея, което следва да се уговори в договор, както и след като е платил дължимото, то той е разходвал средствата именно за да се защити по надлежния ред срещу незаконосъобразното наказателно постановление. Ако не беше издадено НП, което той счита за незаконосъобразно, нямаше да съществува и съдебното му оспорване, в рамките на което лицето може да упражни както намери за необходимо и ефективно правото си на защита, включително като натовари адвокат, на когото дължи възнаграждение. В този смисъл, самото наказателно постановление е необходимо условие за съществуване на договора за правна защита по делото, в което се оспорва това наказателно постановление и без което условие защита е невъзможна, най-малкото защото би била лишена от предмет. В тази строго каузална връзка следва да се отчита, че договорът за правна защита не е общ и абстрактен, а е в пряка и непосредствена връзка именно и само с делото, по което е оспорено процесното наказателно постановление. Ето защо, няма как връзката между заплатения хонорар на адвоката за защита по това дело и отмененото като незаконосъобразно наказателно постановление, да не е причинно-следствена. Въпреки незадължителността на осъществяваната защита по ЗАНН, платените средства за нея подлежат на възстановяване, защото правото на защита, включващо и адвокатска такава, е основно право, конституционно гарантирано - чл.56 от Конституцията на РБ, което не може да се ограничава по никакъв начин, включително и под заплахата за невъзстановяване на заплатения адвокатски хонорар, въпреки успешен изход на делото за оспорвания, ползвал същата. В този смисъл е и ТЪЛКУВАТЕЛНО РЕШЕНИЕ № 1 ОТ 15.03.2017 Г. ПО ТЪЛК. Д. № 2/2016 Г., ОСС НА ВАС, I И II КОЛЕГИЯ. От приобщеното нахд № 9903/2018г. по описа на СРС и КАХД № 2779/2019г. на АССГ се установява, че адв. К. е представлявала и защитавала ищеца въз основа на писмено пълномощно, като е изготвила и депозирала пред СРС и АССГ съответно жалба и отговор на касационна жалба. Тя е участвала и в проведените в двете съдилища съдебни заседания по делото. При тези факти безспорно се установява връзката между заплатеното адвокатско възнаграждение по приложения договор за правна защита и съдействие и проведеното производство по посоченото дело в СРС. Предвид това и при съобразяване с ТР № 1/15.03.2017 г. по т.д. № 2/2016 г. на ВАС, съдът приема, че ищецът е доказал, че настъпилите неблагоприятни последици в имуществената му сфера в размер на 700лв. са именно в резултат на обжалването на посоченото НП пред СРС и АССГ.

Липсата на процесуална възможност към този момент да се упражни претенцията за разноски в наказателния процес от лицето, подложено на неоправдана наказателна репресия, обуславя извод, че направените разходи от него в хода на наказателното преследване, приключило с оправдателна присъда, независимо дали защитата е задължителна /чл.94, ал.1 НПК/, представляват имуществена вреда, за която общината му дължи обезщетение съгласно чл. 4 ЗОДОВ. Обстоятелството, че незаконосъобразното обвинение е административнонаказателно, а не наказателно, не може да промени изводите за причинно-следствената връзка на вредите от заплатено възнаграждение за водене на дело срещу него. Приемането на обратната теза, че направените разноски не подлежат на репарирание, ще доведе и до нарушение на чл.6, т. 2 и чл. 13 от ЕКЗПЧОС, доколкото ще препятства ефективното упражняване на правото на защита и правото на справедлив съдебен процес.

В заключение, доказани са всички елементи на фактическия състав на предявения

иск с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ за ангажиране отговорността на ответника за обезщетяване на претърпените от ищеца имуществени вреди.

Относно претендирания размер на обезщетението, същият се определя по правилата на чл.18, ал. 1 и 2 във връзка с чл.7, ал.2, т. 1 от Наредба № 1 от 9 юли 2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения като възнаграждението пред въззивната инстанция е близко до минимума от 350 лв. по всяка от двете алинеи на чл. 18. Съгласно чл.2, ал.4 от Наредбата за касационната инстанция се дължи допълнително възнаграждение, което се определя по правилата на чл. 18, ал.2 от Наредбата в редакцията, действаща към момента, когато възнаграждението е платено, е и в минимален размер от 300лв. Претенцията за заплащане на лихва върху обезщетението за вреди е акцесорна на главния иск и следва от изпадането в забава без покана (чл. 84, ал.3 от ЗЗД, ТР № 3 ОТ 22.04.2005 Г. ПО ТЪЛК. ГР. Д. № 3/2004 Г., ОСГК НА ВКС, т.4). Т.е. същата е дължима, считано от датата на причиняване на увреждането, т.е. от датата на влизане в сила на съдебното решение, с което НП е отменено – 30.05.2019г. Тъй като обаче ищецът я претендира от 02.07.2019г., съдът не може да му присъди лихва за период екстра петитума, и я уважава за периода от 02.07.2019г. до датата на завеждане на исковата молба 06.11.2019г.- в размер на 24,89 лв., и от тази дата до окончателното й изплащане.

При този изход на спора и на основание чл.10, ал.3 ЗОДОВ, своевременно направеното искане на ищеца за присъждане на разноски е основателно и следва да бъде уважено за 25 лева-дължимата държавна такса и 300 лв. адвокатско възнаграждение, платено в брой съгласно договор за правна защита на л. 7.

По изложените съображения, Административен съд София-град, Второ отделение, 41-ви състав

РЕШИ:

ОСЪЖДА Комисия за защита на потребителите да заплати на [фирма] обезщетение в размер на 700 лв. имуществени вреди, претърпени от него вследствие на отменено наказателно постановление № К-11628 от 06.03.2018г., издадено от директор на Регионална дирекция към ГД „Контрол на пазара“ при КЗП, изразяващи се в заплатено възнаграждение за адвокат във връзка със съдебното обжалване на наказателното постановление пред въззивната и касационната инстанции, ведно със законната лихва върху присъденото обезщетение за вреди в размер на 24,89лв. за периода от 02.07.2019г. до 06.11.2019г. и от 06.11.2019г. до окончателното изплащане.

ОСЪЖДА, на основание чл.10, ал.3 ЗОДОВ, Комисия за защита на потребителите да заплати на [фирма] сумата в размер 325 лева разноски за водене на делото.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните. Преписи.

СЪДИЯ:

